

АГРОЕКОЛОГІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ДОБРІВ ПІД ПШЕНИЦЮ ОЗИМУ В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Автори: **М.М. Городній, О.М. Гончар, В.П. Каленський,
Н.Я. Яригіна, Н.А. Пасічник**

Для діагностики забезпечення рослин азотом вчені Німеччини, Швеції, Нідерландів, Австрії та ряду інших країн Європи найбільшу увагу приділяють визначенню запасу мінерального азоту в певному шарі ґрунту перед сівою або на час підживлення окремих культур. На жаль, до останнього часу цей метод, за винятком підживлення озимої пшениці, недостатньо застосовується в Україні.

На чорноземно-лучних та темно-сірих лісових ґрунтах із середньою забезпеченістю елементами живлення, для отримання врожаю зерна озимої пшениці сортів Миронівської селекції 70 ц/га і більше та підвищення економічної й енергетичної ефективності добрив необхідно в зерново-бураковій сівозміні після гороху вносити 30 т гною і $N_{50} P_{80} K_{80}$ при основному удобренні, N_{30} у ранньовесняне підживлення та N_{30} позакоренево у фазу виходу в трубку—колосіння.

Проведення весняного азотного підживлення доцільно диференціювати з урахуванням строків відновлення весняної вегетації, температури повітря, ґрунтово-екологічного індексу та кількості мінерального азоту в шарі ґрунту 0-50 см. У роки з раннім відновленням весняної вегетації рослини пшениці озимої розвиваються за вегетативним типом, формується потужна надземна маса і високий урожай зерна. При цьому рекомендовану дозу азоту зменшують, порівняно з оптимальною, на 25-30%. У разі оптимальних строків відростання рослин пшениці озимої залишають розрахункову дозу азоту, за пізнього відростання—збільшують її на 20-25%. Розрахунок проводять за формулою:

$$Nd.p. = (a-b)10^*x,$$

де: *Nd.p* — результуюча доза азоту, кг/га;

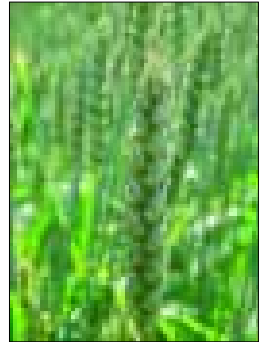
a — оптимальний вміст мінерального азоту в ґрунті весною, що відповідає запланованому врожаю, мг/кг ґрунту;

b — вміст мінерального азоту в ґрунті у період підживлення, мг/кг ґрунту;

10 — кількість одиниць, на яку збільшується вміст мінерального азоту в ґрунті при внесенні певної дози азотних добрив.

x — необхідна доза азотних добрив для кожного типу ґрунту, яка збільшує вміст мінерального азоту на 1 мг/кг ґрунту.

Пропонується агроекологічне обґрунтування ґрунтової діагностики та використання азотних добрив при вирощуванні пшениці озимої.

Додаткову інформацію можна отримати:

Науково-дослідний інститут агротехнологій та якості продукції рослинництва
Національного аграрного університету,
Кафедра агрохімії та якості продукції
рослинництва ім. О.І. Душечкіна

E-mail: agrotech_research@twin.nauu.kiev.ua
Тел.: (044) 527-87-83
527-88-17
527-80-93